

Súd: Okresný súd Stará Ľubovňa
Spisová značka: 6C/7/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8512207596
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 05. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Miriam Szárazová
ECLI: ECLI:SK:OSSL:2013:8512207596.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Stará Ľubovňa samosudkyňou JUDr. Miriam Szárazovou v právnej veci navrhovateľa Orange Slovensko, a.s., Metodova 8, 821 08 Bratislava, IČO: 35 697 270, proti odporcovi D. D., nar. XX.X.XXXX, bytom O. XXXX/XX, XXX XX H. X., za účasti vedľajšieho účastníka na strane odporcu Združenia na podporu práv spotrebiteľov, občianske združenie, Seberíniho 9, 821 03 Bratislava, IČO: 42 264 979 v konaní o zaplatenie 497,91 eur s príslušenstvom takto

rozhodol:

I. Súd návrh **z a m i e t a**.

II. Súd odporcovi a vedľ. účastníkovi na strane odporcu náhradu trov konania **n e p r i z n á v a**.

odôvodnenie:

Navrhovateľ podal na tunajší súd proti odporcovi návrh na zaplatenie sumy 497,91 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 0,05 % denne z dlžnej sumy do 30.10.2010 do zaplatenia a náhradu trov konania za zaplatený súdny poplatok.

Svoj návrh odôvodnil tým, že navrhovateľ uzavrel s odporcom uzavrel Zmluvu o pripojení č. A0555978. V zmysle predmetnej zmluvy vypožičal odporcovi SIM kartu, ktorá umožňuje odporcovi využívať telekomunikačné služby poskytované navrhovateľom. Pri uzavretí Dodatku k zmluve č. A0555978 odpredal odporcovi mobilný telefón značky Nokia E51 za kúpnu cenu 22,90 eur. Odporca navrhovateľovi riadne a včas nezaplatil cenu poskytnutých služieb za obdobie od 06/2010 do 09/2010, čím porušil zmluvné povinnosti v zmysle Dodatku k zmluve o pripojení a je povinný zaplatiť navrhovateľovi zmluvnú pokutu vo výške 497,91 eur. Navrhovateľ pokusom o pokonávku zaslal odporcovi rozpis neuhradených faktúr za jednotlivé mesiace a vyzval ho na ich úhradu. Odporca na pokus o pokonávku reagoval celkovou úhradou pohľadávky za neuhradené faktúry vo výške 109,44 eur.

-X- XC/X/XXXX

Súd uznesením č.k. 6C/7/2012-33 zo dňa 15.2.2013 poučil účastníkov o ich procesných právach a povinnostiach.

Podaním doručeným súdu dňa 28.3.2013 oznámil vstup do konania vedľajší účastník, Združenie na podporu práv spotrebiteľov, občianske združenie. Uvedol, že z jeho činnosti je mu známe, že navrhovateľ si uplatňuje od spotrebiteľov paušalizované zmluvné pokuty, preto navrhol, aby súd pristúpil k posúdeniu tejto zmluvnej podmienky a v prípade zistenia zjavnej nevýhodnosti pre spotrebiteľa, sčasti alebo úplne návrh zamietol.

Vzhľadom ku skutočnosti, že sa jedná o drobný spor, súd preto dňa 28.3.2013 vyvesil na úradnej tabuli súdu oznam, že dňa 23.5.2013 o 10.00 hod. bude vo veci účastníkov konania vyhlásený rozsudok a následne tento rozsudok v uvedený deň aj vyhlásil.

Súd vykonal dokazovanie oboznámením sa s obsahom žaloby, zmluvou o pripojení č. A0555978 zo dňa 25.10.2002, ktorú uzavrel odporca ako fyzická osoba - nepodnikateľ, Dodatkom k Zmluve o pripojení č. A0555978 zo dňa 24.11.2008 a Prílohou č. 1 k Dodatku k Zmluve zo dňa 22.11.2008, Všeobecnými podmienkami, pokusom o pokonávku, a priloženými faktúrami, písomným podaním vedľajšieho účastníka a zistil, že skutkový stav zodpovedá stavu, ako ho opísal navrhovateľ vo svojom návrhu a ako je uvedený vyššie s tým, že podľa dodatku k zmluve o pripojení bola dohodnutá zmluvná pokuta 15.000,- Sk/497,91 eur.

Na základe takto zisteného skutkového stavu súd právne uzatvára.

Predmetom tohto konania je zaplatenie zmluvy pokuty s príslušenstvom. Súd po zhodnotení vykonaného dokazovania dospel k záveru, že návrh v tejto časti nie je dôvodný.

Podľa § 115a ods. 2 O.s.p., pojednávanie nie je potrebné nariaďovať ani v drobných sporoch.

Podľa § 43 ods. 1 zákona č. 610/2003 Z.z. o elektronických komunikáciách zmluvou o pripojení sa podnik zaväzuje účastníkovi zriadiť potrebný prístup k verejnej telefónnej sieti alebo k inej verejnej sieti a sprístupniť súvisiace služby. Súčasťou zmluvy sú všeobecné podmienky a tarifa.

Podľa § 42 ods. 1 písm. a) zákona č. 610/2003 Z.z., podnik má právo na zaplatenie ceny za poskytnutú verejnú službu podľa tarify, ak jej vyúčtovanie doručil účastníkovi najneskôr do troch mesiacov od posledného dňa zúčtovacieho obdobia; to neplatí pri vyúčtovaní predplatených služieb.

Podľa § 42 ods. 4 písm. b) zákona č. 610/2003 Z.z., účastník je povinný platiť cenu za poskytnutú verejnú službu podľa zmluvy o pripojení a podľa tarify, a ak to povaha služby umožňuje, až na základe predloženia dokladu o vyúčtovaní.

Podľa čl. 5 bod 5.1 písm. b) Všeobecných podmienok okrem iných oprávnení upravených v týchto Všeobecných podmienkach, resp. v zákone, má spoločnosť Orange Slovensko právo na úhradu ceny poskytnutej služby, administratívnych a iných poplatkov podľa cenníka v lehote splatnosti podľa čl. 11 bod 11.8 týchto Všeobecných podmienok.

-X- XC/X/XXXX

Podľa čl. 6 bod 6.2 písm. b) Všeobecných podmienok okrem povinností upravených v týchto Všeobecných podmienkach je účastník povinný platiť cenu za poskytnuté služby podľa zmluvy a podľa cenníka, ako aj cenu za iné služby, až na základe predloženia dokladu o vyúčtovaní v súlade s ustanovením článku 11 bod 11.8 týchto Všeobecných podmienok.

Podľa čl. 2.5 Dodatku k zmluve o pripojení č. A0555978 zo dňa 24.1.2008 v prípade porušenia niektorej z povinností Účastníka uvedenej v bode 2.3 alebo 2.4 tohto článku (najmä ale nielen nezaplatenie splatnej ceny za Služby, nedodržanie záväzku uvedeného v bode 2.2 tohto článku, jednostranné ukončenie platnosti Zmluvy alebo tohto Dodatku pred uplynutím doby viazanosti, vykonanie úkonu smerujúceho k ukončeniu platnosti tohto Dodatku pred uplynutím doby viazanosti bez ohľadu na skutočnosť, či naozaj dôjde k ukončeniu jeho platnosti) je Účastník povinný uhradiť Podniku zmluvnú pokutu vo výške 15.000,- Sk/497,91 eur.

Právo na zmluvnú pokutu podľa tohto bodu vznikne Podniku samotným porušením povinnosti Účastníka, a to v okamihu porušenia povinnosti Účastníkom, pričom toto právo nie je podmienené vykonaním žiadneho úkonu zo strany Podniku (napr. odstúpením od Zmluvy alebo prerušením či obmedzením poskytovania Služieb v prípade porušenia povinnosti podľa bodu 2.3 písmena c) tohto článku). Účastník je zároveň povinný uhradiť Podniku náhradu škody, ktorej výška presahuje výšku dohodnutej zmluvnej pokuty. Zmluvnú pokutu podľa tohto článku bude Účastník povinný zaplatiť Podniku bez ohľadu na dĺžku doby, ktorá mu ešte zostáva do uplynutia doby viazanosti. Zmluvná pokuta je splatná v lehote uvedenej vo výzve na jej zaplatenie, inak v lehote 14 dní odo dňa doručenia výzvy Podniku Účastníkovi.

V zmysle zmluvy o pripojení sú Všeobecné podmienky neoddeliteľnou súčasťou zmluvy o pripojení.

Podľa § 517 ods. 1 Obč. zákonníka, dlžník, ktorý svoj dlh riadne nesplní, je v omeškaní.

Podľa § 517 ods. 2 Obč. zákonníka ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka účinného v čase podpísania zmluvy (ďalej len „OZ“) spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“), spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne, alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods. 4 písm. k) OZ za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré požadujú od spotrebiteľa, ktorý nesplnil svoj

-X- XC/X/XXXX

záväzok, aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nespĺnením jeho záväzku.

Podľa § 53 ods. 5 OZ neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Podľa § 54 ods. 1 OZ zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie.

Odporca uzavrel s odporcom Zmluvu o pripojení a Dodatok k nej. V skutočnosti išlo o viazanú zmluvu, a to jednak Zmluvu o pripojení a jednak o kúpnu zmluvu (kúpa mobilného telefónu), pričom podľa Dodatku k zmluve o pripojení sa odporca zaviazal používať služby 24 mesiacov.

V časti týkajúcej zaplatenia zmluvnej pokuty vo výške 497,91 eur úrokom z omeškania 0,05 % denne od 30.10.2010 do zaplatenia súd návrh zamietol z dôvodu neprijateľnosti bodu 2.5. dodatku k zmluve o pripojení.

Je nepochybné, že v danom prípade pri uzatváraní zmlúv o pripojení vystupoval navrhovateľ v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti, kým odporca podpisoval zmluvu a využíval služby ako fyzická osoba nepodnikateľ, teda ako spotrebiteľ. Navrhovateľ právo na zmluvnú pokutu teda odvíja od spotrebiteľskej zmluvy, ktorá ako typová zmluva je uzatváraná vo viacerých prípadoch a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy a teda i dojednanie o zmluvnej pokute podstatným spôsobom neovplyvňuje. Nejde teda o individuálne dojednané zmluvné ustanovenie (§ 53 ods. 2 Občianskeho zákonníka). Navrhovateľ ako dodávateľ zmluvnú pokutu s odporcom ako spotrebiteľom osobitne nevyjednával, čo je súdu známe z jeho úradnej činnosti. Vzťahy medzi účastníkmi na základe zmlúv vznikli v dobe, kedy Slovenská republika už transformovala do právneho poriadku Smernice EÚ v oblasti ochrany spotrebiteľa. Východiskom spotrebiteľskej ochrany je postulát, podľa ktorého sa spotrebiteľ ocitá vo fakticky nerovnom postavení s profesionálnym dodávateľom, a to s ohľadom na okolnosti, za ktorých dochádza ku kontraktácii, s ohľadom na väčšiu profesionálnu skúsenosť predávajúceho, lepšiu znalosť práva a ľahšiu dostupnosť právnych služieb a konečne so zreteľom na možnosti stanovovať zmluvné podmienky jednostranne cestou formulárových zmlúv. Spoločným znakom tejto novej úpravy je teda snaha cestou práva vyrovnať túto faktickú nerovnosť, a to formou aj prípadného obmedzenia autonómie vôle. K základným princípom spotrebiteľských zmlúv je, že nesmú obsahovať neprijateľnú podmienku, teda také zmluvné dojednanie, ktoré spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, a to pod sankciou absolútnej neplatnosti takejto podmienky. Z hľadiska posúdenia nekalých podmienok v spotrebiteľských zmluvách si Smernica Rady 93/13 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách stanovila práve za cieľ vyvážiť faktickú nerovnováhu medzi dodávateľom a spotrebiteľom pozitívnym zásahom štátu.

Uvedené súd konštatuje z toho dôvodu, že práve zmluvné dojednanie obsiahnuté v zmluve o pripojení, resp. dodatku k nej týkajúce sa zmluvnej pokuty považuje súd za neprijateľné zmluvné dojednanie, ktoré spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a

-X- XC/X/XXXX

povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Súd nijako nespochybňuje význam zmluvnej pokuty a uznáva jej vzťah aj k úrokom z omeškania, t.j. že zmluvná pokuta obstojať aj popri uplatňovaných úrokoch z omeškania. Pokiaľ ide však o spotrebiteľský vzťah, musí ísť o takú zmluvnú pokutu, ktorá obstojať v rámci povinnej súdnej kontroly neprijateľných podmienok so zreteľom na povahu, obsah a všetky osobitosti právneho úkonu,

so zreteľom na vzájomné práva a povinnosti účastníkov spotrebiteľskej zmluvy a v neposlednom rade i so zreteľom na sankcionovanie nesplnenia povinností na strane oboch účastníkov zmluvy. Súd je názoru, že v spotrebiteľskej veci by už pri samotnom uzatváraní zmluvy nemal byť prísnejšie alebo výlučne sankcionovaný zmluvnou pokutou len jeden účastník zmluvy, a to spotrebiteľ. Už toto na prvý pohľad vyznieva výrazne v neprospech jedného účastníka zmluvy. Uvedené súd konštatuje preto, že navrhovateľ ako dodávateľ nie je nijako sankcionovaný v súvislosti s prípadným nesplnením povinností na jeho strane. Významné je pritom posúdenie zmluvnej pokuty s ohľadom na povahu, obsah zmluvy v čase uzavretia dohody o zmluvnej pokute a posúdenie prijateľnosti alebo neprijateľnosti tohto zmluvného dojednaní by nemali ovplyvňovať ďalšie skutočnosti, ktoré nastanú po uzavretí zmluvy, teda ani následné správanie účastníkov zmluvy a v rámci neho i porušenie zmluvných dojednaní by nemali mať vplyv na prvotné posúdenie toho, či dojednaná zmluvná pokuta je alebo nie je neprimeranou sankciou za nesplnenie povinností (§ 53 ods. 4 písm. k) Občianskeho zákonníka). Kládne sa tým veľký dôraz hlavne na dodávateľa, ktorý pripravuje obsah zmluvy, ktorý spotrebiteľ už nijako neovplyvňuje, aby bol náležite opatrný a dôsledný aj pri dojednávaní vedľajších zmluvných dojednaní, ako je zmluvná pokuta. Len týmto spôsobom sa efektívne zabezpečí, aby slabšia strana v spotrebiteľských zmluvách bola dostatočne informovaná o následkoch nesplnenia povinností a len týmto sa vypestuje vzťah dôvery spotrebiteľa k dodávateľom.

V danej veci zmluvnú pokutu tak ako je dojednaná v zmluve o pripojení považuje súd ako neprimeranú sankciu, a to s poukazom na viaceré aspekty. Z hľadiska času dodávateľ vôbec nerozlišuje situáciu, keď v dôsledku nezaplatenia ceny dôjde k ukončeniu zmluvy napríklad jeden mesiac pred uplynutím doby viazanosti a prípadom, keď spotrebiteľ nezaplatí cenu hneď v prvý mesiac viazanosti, teda na

jeho začiatku. Rovnako je bez akéhokoľvek významu to, akú cenu služieb spotrebiteľ nezaplatí, t.j. či nezaplatí napríklad len cenu dojednaného mesačného poplatku, alebo nezaplatí cenu v dôsledku prekročenia tejto sumy aj niekoľkonásobne vyššiu (v tomto smere dodávateľ až do prerušenia služby spotrebiteľa nijako neobmedzuje). Ďalším aspektom je aj samotná výška zmluvnej pokuty vo vzťahu k predmetu zmluvy. V Zmluve o pripojení č. A0555978 a Dodatku k nej zo dňa 24.11.2008 predstavuje výška mesačného poplatku za zvolený účastnícky program minimálne 19,71 eur (viď bod 2.2 dodatku k zmluve o pripojení). Pri dobe viazanosti 24 mesiacov predstavuje dodávateľom garantované „cenovo zvýhodnené“ poskytovanie služieb povinnosť odporcu platiť za tieto služby najmenej sumu 473,04 eur (24 x 19,71 eur). Zmluvná pokuta pritom bola dojednaná v sume 497,91 eur, čo predstavuje viac ako 95 % z hodnoty služieb zvoleného účastníckeho programu. Takáto výška zmluvnej pokuty predstavuje neprimerane vysokú sankciu za nesplnenie povinností, ku ktorým sa zaplatenie zmluvnej pokuty dojednalo.

Vzhľadom na to, že zmluvná pokuta je dojednaná ako súčasť spotrebiteľskej zmluvy, na ktoré sa vzťahuje okrem iných predpisov i osobitná úprava v Občianskom zákonníku, a to v § 52 a nasl. stanovení Občianskeho zákonníka a neprimerane vysoká zmluvná pokuta je sankcionovaná absolútnou neplatnosťou takéhoto dojednania, nie je možné využiť tzv.

-X- XC/X/XXXX

moderačné právo upravené v § 545a Občianskeho zákonníka a túto zmluvnú pokutu upraviť. Neprijateľná podmienka je neplatná ako taká, preto nemožno znižovať neplatne dojednanú zmluvnú pokutu.

Súd navyše poukazuje na fakt, že rozsudkom Okresného súdu Prešov č.k. 17C/23/2010-65 zo dňa 13.8.2010 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove č.k. 2Co/137/2010 zo dňa 29.6.2011 bola zmluvná pokuta rovnakého významu a v znení rovnakom ako v bode 2.5. dodatku k zmluve o pripojení č. A3547245 zo dňa 2.1.2008 vyhlásená za neprijateľnú podmienku. Obdobne vo veci vedenej na Okresnom súde Prešov č.k. 17C/122/2010-35 zo dňa 16.8.2010 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove č.k. 18Co/136/2010 zo dňa 9.5.2011. Obdobne je súdu z úradnej činnosti (tak vlastnej, ako aj iných súdov) známe, že vo viacerých prípadoch došlo k právoplatnému zamietnutiu návrhov navrhovateľa o plnenie z rovnakých zmluvných pokút dohodnutých za podobných podmienok.

Podľa § 53a ods. 1 Občianskeho zákonníka ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve, ktorá sa uzatvára vo viacerých prípadoch, a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje alebo vo všeobecných obchodných podmienkach za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takejto podmienky, alebo nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takejto podmienky, dodávateľ je povinný zdržať sa používania takejto podmienky alebo podmienky s rovnakým významom v zmluvách so všetkými spotrebiteľmi. Dodávateľ má rovnakú povinnosť aj vtedy, ak mu na základe takejto podmienky súd uložil vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadosťučinenie. Rovnakú povinnosť má aj právny nástupca dodávateľa.

Ustanovenie § 53a ods. 1 OZ zakazuje dodávateľovi používať zmluvnú podmienku, ktorá bola právoplatne súdom vyhlásená za neprijateľnú. Takáto zmluvná podmienka je neplatná (§ 53 ods. 5 OZ; absolútna neplatnosť). Jej ďalším používaním, resp. uplatňovaním si nárokov z podobných podmienok, dodávateľ vytvára protiprávny stav navyše zákonom explicitne zakázaný a priznanie plnenia z takejto zmluvnej podmienky je v priamom rozpore so zákonom. Ak by súd priznal plnenie z neprijateľnej zmluvnej podmienky, išlo by o tolerovanie pokračujúceho protiprávneho stavu zo strany súdu. Zákaz používania vychádzajúci z právoplatného rozsudku súdu sa týka celého textu predmetnej zmluvnej pokuty a zmluvnej podmienky ako celku.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti a citované zákonné ustanovenia súd návrh týkajúci sa zaplatenia zmluvnej pokuty s príslušenstvom zamietol.

Podľa § 142 ods. 1 O.s.p., účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal.

Súd pri rozhodnutí o trovách konania vychádzal z § 142 ods. 1 O.s.p.. Odporca a vedľajší účastník na strane odporcu boli v konaní úspešní, trovy konania si však neuplatnili, preto im ich súd nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie, ktoré sa podáva do 15 dní od doručenia tohto rozsudku na súde, proti rozhodnutiu ktorého odvolanie smeruje.

1. V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

2. Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,

b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,

d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

e) doteraz zistený skutkový stav neobstoí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),

f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

3. Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zák. č. 233/1995 Z.z.